

Několik poznámek k dani z přidané hodnoty

Finanční právo
seminář

Úvodem pro představu, jak DPH vlastně funguje...

- **Podnikatel bez cizích vstupů**
- Živnostník-stolař (registrovaný plátce DPH) je ve své práci zcela soběstačný, tj. veškeré fáze výroby zastává sám. Zdědil řemeslo rukodělné dřevěné výroby, má zařízenou dílničku, dřevo získává z nedalekého vlastního lesa. Od klienta obdrží zakázku na ručně vyrobenou židli. Nejprve vybere vhodné dřevo, opracuje a vytvoří vyřezávanou židli. Dřevěný materiál ocení na 1400 Kč, svou práci na 600 Kč a cenu židle stanoví na 2000 Kč. Tato částka představuje přidanou hodnotu kterou svou činností vytvořil a musí být zdaněna.

Úvodem pro představu, jak DPH vlastně funguje...

- **Podnikatel bez cizích vstupů**
- Celkovou cenu židle dostaneme po sečtení základu daně 2000 Kč + DPH 420 Kč = 2420 Kč. Zákazník, který si ji koupí, zaplatí současně s hodnotou výrobku i částku DPH - stává se tzv. poplatníkem daně DPH. Stolař od něj peníze přebere, 2000 Kč je jeho příjmem a částku daně 420 Kč odvede státu v nejbližším vyúčtování přiznání k DPH - stává se tzv. plátcem DPH. Pokud by stolař židli neprodal, neodváděl by žádnou daň.

a s cizími vstupy...

- **Podnikatel s cizími vstupy**
- Živnostník-stolař (registrovaný plátce DPH) je ve své práci zcela soběstačný, tj. veškeré fáze výroby zastává sám. Zdědil řemeslo rukodělné dřevěné výroby, má zařízenou dílničku, ale dřevo kupuje z blízké pily. Od klienta obdrží zakázku na ručně vyrobenou židli. Nejprve koupí vhodné dřevo, pak jej opracuje a vytvoří vyřezávanou židli. Dřevěný materiál ho stál 1400 Kč (plus DPH), svou práci na 600 Kč a cenu židle stanoví na 2000 Kč plus DPH.
- Pila prodá dřevěný polotovár stolařovi za 1400 Kč (základ daně) plus 294 Kč (DPH) - celkem 1694 Kč. Částku daně 294 Kč odvede státu.
- Stolař nakoupené dřevo použije k výrobě židle. Částku 294 Kč zaplacené DPH si bude moci nárokovat jako odpočet v daňovém přiznání.

a s cizími vstupy...

- **Podnikatel s cizími vstupy**
- Stolař má nyní "nárok na odpočet". Na jedné straně má plátce - dodavatel - povinnost odvést daň z uskutečněných zdanitelných plnění (vydaných faktur), na druhé straně si může odběratel odečíst daň zaplacenou za přijatá zdanitelná plnění (přijatých faktur). Výsledná částka DPH, kterou odvede do státního rozpočtu, se počítá jako rozdíl mezi obdrženou a zaplacenou daní.
- Podklady pro daňové přiznání stolaře
 - Nakoupený dřevěný materiál za cenu 1694 Kč (1400 Kč základ daně, 294 Kč činí DPH na vstupu, faktura přijatá)
 - Prodaná židle konečnému spotřebiteli za 2420 Kč (2000 Kč je základ daně, 420 Kč činí DPH na výstupu, faktura vydaná)
 - DPH na výstupu = 420 Kč. DPH na vstupu = 294 Kč.
- Pro vyčíslení daně pak od DPH na výstupu odečteme DPH na vstupu a na účet finančního úřadu odvedeme rozdíl.

Odvod DPH stolaře: $420 - 294 = 126$ Kč

Stručně k subjektům daně

- **§ 5 osoby povinné k dani:**
- fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti
- **§ 6 plátcí:**
- Plátcem se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1.000.000 Kč
- Možná dobrovolná registrace
- Osoba povinná k dani je plátcem od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročila stanovený obrat

Stručně k předmětu daně

(§ 2) Předmětem daně je:

- a) **dodání zboží** za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s **místem plnění v tuzemsku**,
- b) **poskytnutí služby** za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s **místem plnění v tuzemsku**,
- c) pořízení
 - 1. zboží z jiného členského státu za úplatu uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
 - 2. nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- d) dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Několik pojmů k předmětu daně

- **úplata** – částka v peněžních prostředcích nebo hodnota nepeněžitého plnění
- **daň na výstupu** - daň uplatněná plátcem za zdanitelné plnění nebo z přijaté úplaty vztahující se k tomuto plnění
- **vlastní daň** - daň odpovídající rozdílu mezi daní na výstupu a odpočtem daně za zdaňovací období v případě, že daň na výstupu je vyšší nebo rovna odpočtu daně
- **nadměrný odpočet** - daň odpovídající rozdílu mezi daní na výstupu a odpočtem daně za zdaňovací období v případě, že daň na výstupu je nižší než odpočet daně.

Místo plnění při dodání zboží (viz § 7)

- Místem plnění při dodání zboží, pokud je dodání zboží uskutečněno **bez odeslání nebo přepravy, je místo, kde se zboží nachází v době, kdy se dodání uskutečňuje**
- Místem plnění při dodání zboží, pokud je zboží **odesláno nebo přepraveno osobou, která uskutečňuje dodání zboží**, nebo osobou, pro kterou se uskutečňuje dodání zboží ... je místo, **kde se zboží nachází v době, kdy odeslání nebo přeprava zboží začíná**
- Při dodání zboží **s instalací nebo montáží** se za místo plnění považuje místo, **kde je zboží instalováno nebo smontováno**
- Místem plnění při **dodání nemovité** věci je místo, **kde se nemovitá věc nachází**

Místo plnění při poskytnutí služby (viz § 9)

- Místem plnění při poskytnutí služby osobě povinné k dani je místo, kde **má tato osoba sídlo**
- Místem plnění při poskytnutí služby osobě nepovinné k dani je místo, kde **má osoba poskytující službu sídlo**
- Místem plnění při poskytnutí služby **vztahující se k nemovité věci ... je místo, kde se nemovitá věc nachází (§ 10)**
- Místem plnění při poskytnutí **stravovací služby je místo, kde je tato služba skutečně poskytnuta (§ 10 c),**
- atd ... (§ 9 - § 10i)

Osvobození od daně

- **Osvobození od daně** - jedná se o plnění, která jsou sice předmětem daně, ale jsou od daně osvobozena (viz např. § 52 – § 62)
- **Osvobození od daně s nárokem na odpočet** – plnění, která jsou předmětem daně, jsou od daně osvobozena a zároveň lze uplatnit odpočet daně zaplacené na vstupu (viz např. § 64 - § 71)

Odpočet daně (viz zejm. § 72 - § 79c)

- Plátce je oprávněn **k odpočtu daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění**, které v rámci svých ekonomických činností **použije k uskutečňování** například u
 - zdanitelných plnění dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku,
 - plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně s místem plnění v tuzemsku,
 - plnění s místem plnění mimo tuzemsko, pokud by měl nárok na odpočet daně, jestliže by se uskutečnila s místem plnění v tuzemsku.
- Použije-li plátce přijaté zdanitelné plnění jak pro účely, které zakládají nárok na odpočet daně, tak pro jiné účely, je oprávněn uplatnit nárok na odpočet daně jen v části připadající na použití s nárokem na odpočet daně

Základ daně (viz zejm. § 36 - § 42)

- Základem daně je **vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění**, a to i částku na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění. V případě přijetí platby před uskutečněním zdanitelného plnění je základem daně částka přijaté platby snižená o daň.
- Základ daně rovněž zahrnuje cla, daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů a daň z pevných paliv, dotace k ceně, vedlejší výdaje účtované osobě, pro kterou je uskutečňováno zdanitelné plnění, při jeho uskutečnění, při poskytnutí služby i materiál přímo související s poskytovanou službou. Za vedlejší výdaje se považují zejména náklady na balení, přepravu, pojištění a provize.

Sazby daně (viz zejm. § 47 - § 49)

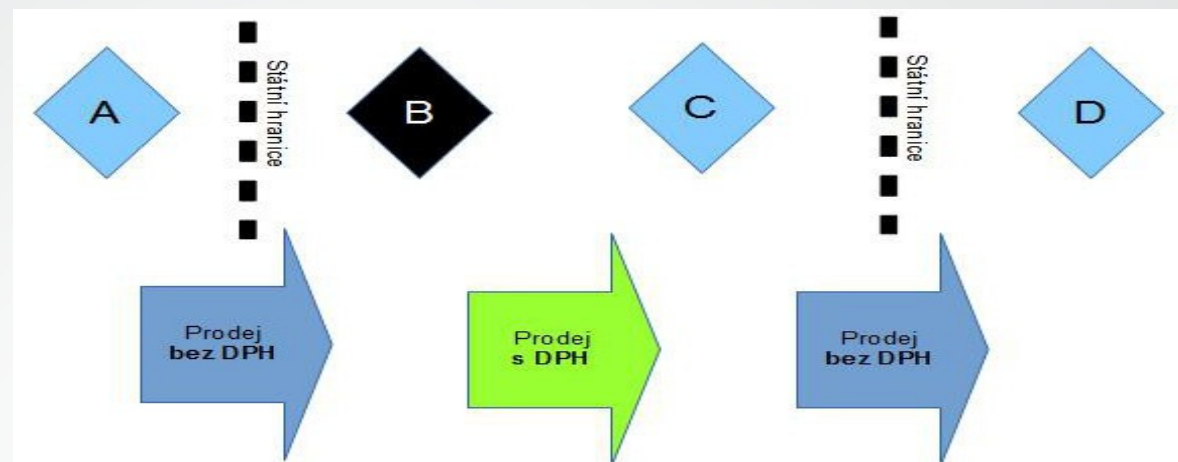
U zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty se uplatňuje

- a) základní sazba daně ve výši 21 %,
- b) první snížená sazba daně ve výši 15 %, nebo (příloha č. 2 a 3)
- c) druhá snížená sazba daně ve výši 10 % (příloha č. 3a)

Karuselové podvody

Poctiví účastníci obchodu

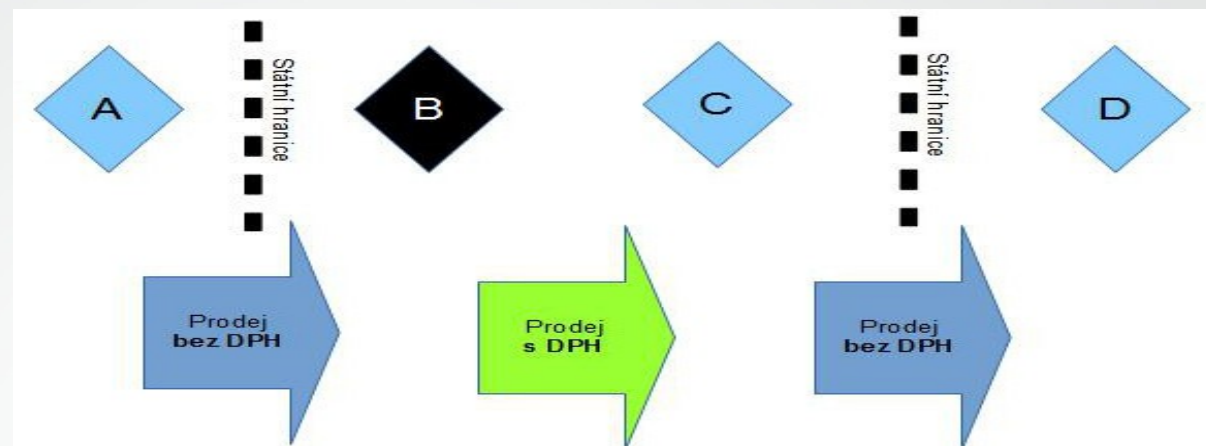
- Subjekt A prodává subjektu B zboží za 10 mil. Kč. Dodání zboží do jiného členského státu je pro subjekt A osvobozeným plněním, uplatní si nárok na odpočet DPH ve svém státě.
- Subjekt B nakupuje zboží za 10 mil. Kč, vyměří daň 2,1 mil., současně uplatní nárok na odpočet.
- Subjekt B prodává zboží za 10 mil. Kč tuzemskému subjektu C + 2,1 mil. Kč DPH v běžném režimu.
- **Subjekt B** inkasuje platbu za zboží ve výši 12,1 mil. Kč od tuzemského subjektu C. V daňovém přiznání uvede 2,1 mil. Kč DPH na výstupu a **daň odvede finančnímu úřadu**.
- Subjekt C prodává subjektu D zboží za 10 mil. Kč. Dodání zboží do jiného členského státu je pro něj osvobozeným plněním, uplatní si nárok na odpočet DPH ve svém státě. **Finanční úřad** pravděpodobně prověřuje situaci a **vrací 2,1 mil. Kč**.

Karuselové podvody II

Nepoctiví účastníci obchodu

- Subjekt A prodává subjektu B zboží za 10 mil. Kč. Dodání zboží do jiného členského státu je pro subjekt A osvobozeným plněním, uplatní si nárok na odpočet DPH ve svém státě.
- Subjekt B nakupuje zboží za 10 mil. Kč, vyměří daň 2,1 mil., současně uplatní nárok na odpočet.
- Subjekt B prodává zboží za 10 mil. Kč tuzemskému subjektu C + 2,1 mil. Kč DPH v běžném režimu.
- Subjekt B inkasuje platbu za zboží ve výši 12,1 mil. Kč od tuzemského subjektu C. Daňové přiznání buď vůbec nepodává nebo daň nezaplatí. **Subjekt B zaniká a získaných 2,1 mil. se ztrácí.**
- Subjekt C prodává subjektu D zboží za 10 mil. Kč. Dodání zboží do jiného členského státu je pro něj osvobozeným plněním, uplatní si nárok na odpočet DPH ve svém státě. **Finanční úřad váhá, zda mu vrátí 2,1 mil. Kč. Pokud se prokáže, že o podvodu nevěděl a vědět nemohl, je to stát, kdo trácí.**

Otázky?

Děkuji za pozornost

Mgr. Johan Schweigl, Ph.D.